

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

**Балалардың шығармашылығын дамытуда
инновациялық тәсілдер.**ЖАРИЯЛАНДЫ
13.01.2026СІЛТЕМЕ
<https://bilimgger.kz/186568/>**Бубенева Анаргуль Каирбековна**

Тәрбиеші

СҚО Айыртау ауданы

«Кирилловка орта мектебі» КММ

жанындағы шағын орталығы

Кіріспе: Қазіргі мектепке дейінгі білім беру жүйесінде баланың тек білім алуына емес, оның тұлғалық және шығармашылық дамуына ерекше мән беріледі. Себебі бүгінгі қоғамға дайын ақпаратты қайталайтын емес, өз бетінше ойлай алатын, жаңалық таба білетін және өзгермелі ортаға тез бейімделетін тұлға қажет. Осындай қасиеттердің негізі балалық шақта қаланады. Шығармашылық – баланың сурет салуы немесе қолөнермен айналысуы ғана емес, ол қоршаған әлемді өзінше түсінуі, мәселеге ерекше қырынан қарауы және өз шешімін ұсына білуі. Мектепке дейінгі жаста бала қиялға бай, сұрақ қоюға құштар, тәжірибе жасауға бейім болады. Егер осы кезеңде балаға дайын үлгі ғана ұсынылса, оның ішкі мүмкіндіктері шектеледі. Сондықтан балабақшада шығармашылықты дамытатын орта мен әдістерді саналы түрде ұйымдастыру қажет.

Бүгінгі таңда мектепке дейінгі ұйымдарда инновациялық тәсілдер кеңінен қолданылуда. Олар баланың белсенділігін арттыруға, дербестігін дамытуға және танымдық қызығушылығын күшейтуге бағытталған. Инновациялық педагогика баланың шығармашылық әлеуетін толық ашуға мүмкіндік беретін жаңа көзқарасты ұсынады.

Негізгі бөлім

Баланың шығармашылық қабілеті педагогикалық қолдаусыз өздігінен дамымайды. Ол үшін оқу-тәрбие процесі баланың белсенділігіне, дербес шешім қабылдауына және ізденісіне негізделуі тиіс. Инновациялық тәсілдер осы талаптарды жүзеге асырудың ең тиімді жолы болып табылады.

Инновациялық педагогика баланы дайын ақпаратты қабылдаушы емес, оны өз тәжірибесі арқылы құрастыратын тұлға ретінде қарастырады. Бұл дегеніміз — бала тек естігенін қайталамайды, ол көргенін, байқағанын, сезінгенін ой елегінен өткізіп, өз қорытындысын жасайды. Мұндай жағдайда білім тек сыртқы мәлімет емес, баланың ішкі дүниесінің бір бөлігіне айналады.

Мысалы, бала белгілі бір тапсырманы орындағанда тек ережені орындамайды, ол мәселені қалай шешуге болатынын ойлайды, түрлі нұсқаларды салыстырады, өз шешімін табады. Осындай әрекет шығармашылық ойлаудың негізін қалайды. Балада «неге бұлай?», «қалай басқаша жасауға болады?» деген сұрақтар пайда болады. Бұл – шығармашылық дамудың маңызды белгісі. Балабақшада қолданылатын инновациялық тәсілдерге жобалық әрекет, зерттеу элементтері, шығармашылық тапсырмалар, табиғи және қолжетімді материалдармен жұмыс, интеграцияланған оқу іс-әрекеті жатады. Бұл тәсілдердің ортақ ерекшелігі – баланы белсенді қатысушы ету. Бала тек бақылаушы емес, өзі әрекет ететін, өз ойын жүзеге асыратын тұлғаға айналады.

Жобалық жұмыс барысында бала белгілі бір тақырып бойынша ой жинақтайды, сұрақтар қояды, жауап іздейді. Зерттеу элементтері баланың байқампаздығын дамытады, ал шығармашылық тапсырмалар қиялын іске қосады. Табиғи материалдармен жұмыс балаға қоршаған ортаны сезінуге, оны жаңа қырынан тануға мүмкіндік береді.

Шығармашылық дамуда дамытушы ортаның маңызы ерекше. Егер топ бөлмесінде тек дайын ойыншықтар болса, бала тек дайын үлгімен ойнайды. Ал егер түрлі материалдар, табиғи заттар, құрастыру құралдары болса, бала өз ойынша жаңа нәрсе жасауға ұмтылады. Мұндай ортада бала эксперимент жасайды, қателеседі, қайтадан байқап көреді. Бұл процесс баланың өзіне деген сенімін арттырады және шығармашылық еркіндік қалыптастырады.

Тәрбиеші бұл үдерісте басты бағыттаушы рөл атқарады. Ол баланың идеясын бағалап, шектемей, керісінше қолдайды. Дайын шешім бермей, баланы ойлануға, салыстыруға, ізденуге жетелейді. Осындай педагогикалық қарым-қатынас шығармашылықты ынталандырады.

Инновациялық тәсілдер баланың әлеуметтік және эмоциялық дамуына да әсер етеді. Шығармашылық тапсырмаларды орындау кезінде бала өз ойын білдіреді, басқа балалармен келіседі, бірлесіп әрекет етеді. Бұл оның қарым-қатынас дағдыларын, өзіне деген сенімділігін және жауапкершілігін қалыптастырады.

Сонымен қатар инновациялық әдістер баланың эмоциялық әлеміне де әсер етеді. Өз идеясын жүзеге асырған бала қуаныш сезінеді, табысқа жеткенін байқайды. Бұл оның оқу әрекетіне деген ынтасын арттырады және жағымды эмоциялық орта қалыптастырады.

Қорытынды

Балалардың шығармашылығын дамытуда инновациялық тәсілдер мектепке дейінгі білім берудің негізгі бағыттарының бірі болып табылады. Бұл тәсілдер баланың қиялын, ойлау икемділігін және дербес әрекет ету қабілетін жүйелі түрде қалыптастырады.

Инновациялық педагогикалық ортада бала тек орындаушы емес, өз ойы бар, шешім қабылдай алатын тұлға ретінде дамиды. Ол өз идеяларын жүзеге асырып, қоршаған әлеммен саналы түрде әрекеттесуге үйренеді.

Сондықтан балабақша тәжірибесінде инновациялық тәсілдерді жүйелі әрі мақсатты қолдану – болашақта шығармашыл, бастамашыл және өзгермелі өмір жағдайына бейімделе алатын ұрпақ тәрбиелеудің ең тиімді жолы.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Ұзақбаева С.А. Мектепке дейінгі тәрбие негіздері. – Алматы, 2018.
2. Сейсенбаева А.Қ. Мектепке дейінгі педагогика. – Алматы, 2019.
3. Жұмабекова Ф.Н. Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту әдістемесі. – Алматы, 2020.
4. Баймұханбетова Г.К. Балабақшадағы инновациялық технологиялар. – Шымкент, 2021.
5. «Балабақша» журналы. – Шығармашылық іс-әрекет тәжірибелері.
6. «Мектепке дейінгі білім беру» журналы. – Инновациялық педагогика.
7. «Отбасы және балабақша» журналы. – Баланың дамуы мен шығармашылығы.
8. Әбдіжапарова Л. Мектепке дейінгі ұйымдарда шығармашылықты дамыту. – Нұр-Сұлтан, 2021.